

Sygn. akt II UK 431/17

POSTANOWIENIE

Dnia 29 sierpnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku L.O.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.
o prawo do emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 29 sierpnia 2018 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 23 marca 2017 r., sygn. akt III AUa [...] /16,

**1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i nie
obciąża wnioskodawcy kosztami postępowania kasacyjnego,**

**2. przyznaje radcy prawnej K. K. - Kancelaria Radcy Prawnego
w G. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w G. kwotę 120
(sto dwadzieścia) zł powiększoną o stawkę należnego podatku od
towarów i usług tytułem nieopłaconej pomocy prawnej
świadczonej na rzecz wnioskodawcy z urzędu w postępowaniu
kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 marca 2017 r., III AUa [...] /16, Sąd Apelacyjny w [...] uwzględnił apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w B. z dnia 10 października 2016 r. i zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalił odwołanie wnioskodawcy L.O. od decyzji organu rentowego z dnia 23 grudnia 2015 r.,

odmawiającej przyznania prawa do wcześniejszej emerytury (pkt I) oraz zasądził od wnioskodawcy na rzecz pozwanego organu rentowego kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt II). Sąd Apelacyjny nie podzielił oceny stanu faktycznego dokonanej przez Sąd pierwszej instancji i orzekł, że wnioskodawca udowodnił łącznie 24 lata 11 miesięcy i 29 dni okresów składkowych i nieskładkowych, wobec wymaganych 25 lat oraz nie legitymował się 15 letnim okresem pracy w szczególnych warunkach i w związku z tym nie spełnił przesłanek określonych w art. 32 w związku z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm. dalej „ustawa emerytalna”).

Powyższy wyrok zaskarżył w całości skargą kasacyjną pełnomocnik wnioskodawcy i zarzucając naruszenie prawa materialnego – art. 105 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 21 listopada 1967 r. (w brzmieniu z dnia 26 czerwca 1974 r., Dz.U. Nr 24, poz. 142, która weszła w życie w dniu 1 stycznia 1975 r.) w związku z art. 30 § 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 917 ze zm.) - mające wpływ na wynik sprawy poprzez jego niezastosowanie, a w konsekwencji niezaliczenie ubezpieczonemu do stażu pracy dni 22 i 23 października 1975 r. tj. dni pomiędzy powołaniem ubezpieczonego do zasadniczej służby wojskowej a jej odbyciem, które zgodnie z art. 105 ustawy o powszechnym obowiązku obrony w brzmieniu ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r., zaliczają się do okresu zatrudnienia, i które łącznie z okresem uwzględnionym przez organ rentowy i Sądy obu instancji tj. 24 lata 11 miesięcy i 29 dni dają ubezpieczonemu wymagany ustawą 25 letni okres stażu pracy na dzień 1 stycznia 1999 r., art. 184 w związku z art. 32 ustawy emerytalnej, poprzez błędną wykładnię polegającą na stwierdzeniu, że krótkotrwale wykonywanie pracy nie spełniającej wymogów pracy wykonywanej w szczególnych warunkach w sytuacji awarii samochodu ciężarowego, uniemożliwia uznanie, iż w całym okresie zatrudnienia ubezpieczony wykonywał pracę w szczególnych warunkach, podczas gdy z ugruntowanego orzecznictwa sądowego w tym orzecznictwa Sądu Najwyższego jednoznacznie wynika, że krótkotrwale i sporadyczne wykonywanie pracy nie spełniającej wymogów pracy w szczególnych warunkach nie przekreśla możliwości zaliczenia całego okresu zatrudnienia do

okresu pracy w szczególnych warunkach oraz naruszenie art. 184 w związku z art. 32 ustawy emerytalnej, poprzez nieprzyznanie wnioskodawcy prawa do emerytury w obniżonym wieku pomimo spełnienia wymogów przewidzianych w ustawie emerytalnej oraz w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43).

Zarzucił także naruszenie przepisów postępowania – art. 328 § 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie, a w konsekwencji sporządzenie uzasadnienia orzeczenia, które nie pozwala na jego kasacyjną kontrolę. W oparciu o wskazane zarzuty, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i jego zmianę poprzez uwzględnienie odwołania wnioskodawcy i przyznanie prawa do emerytury od dnia 1 stycznia 2016 r. wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania, w tym kosztach pomocy prawnej udzielonej z urzędu, nie opłaconych w całości ani w części.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Zdaniem pełnomocnika wnioskodawcy „Sąd Apelacyjny (...) nie dość, że całkowicie pominął przepis art 105 ustawy o powszechnym obowiązku obrony w brzmieniu ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r., z którego prawidłowej wykładni wynika, że okres pomiędzy powołaniem pracownika do zasadniczej służby wojskowej a jej odbyciem jest okresem zatrudnienia, gdyż w tym czasie pracodawca trwającego stosunku pracy nie może wypowiedzieć ani rozwiązać, to dokonując nadinterpretacji orzecznictwa sądowego, Sąd Apelacyjny bezpodstawnie zrównał okres wyznaczony przepisem art. 106 ustawy o powszechnym obowiązku obrony w brzmieniu ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r., na zgłoszenie się pracownika do pracy po odbyciu zasadniczej służby wojskowej z okresem pomiędzy powołaniem do tej służby a jej odbyciem, o jakim mowa w art. 105 ustawy o powszechnym obowiązku obrony”. W ocenie pełnomocnika „prawidłowa wykładnia art 105 ustawy o powszechnym obowiązku obrony jednoznacznie nakazuje natomiast przyjąć, że okres pomiędzy powołaniem pracownika do zasadniczej służby wojskowej a jej odbyciem jest okresem zatrudnienia”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pełnomocnik organu rentowego wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie oddalenie skargi kasacyjnej wraz z orzeczeniem o kosztach zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie ma uzasadnienia.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Jeśli wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazuje na oczywistą zasadność skargi (tak jak w ocenianej sprawie), to w jego uzasadnieniu powinny się znaleźć odpowiednie wywody potwierdzające tę okoliczność. Skarga jest bowiem oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone nią orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPIUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wywodu prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi,

to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638). Natomiast w okolicznościach sprawy, uzasadnienie skargi kasacyjnej w istocie sprowadza się do polemiki z oceną ustaleń faktycznych Sądu drugiej instancji, co do spełnienia przesłanki udowodnienia 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych oraz legitymowania się 15 letnim okresem pracy w szczególnych warunkach wymaganych przy nabyciu prawa do dochodzonego świadczenia. Trzeba też zauważyć, że oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, wnioskodawca wiąże z oczywistym naruszeniem przez Sąd art. 105 „ustawy o powszechnym obowiązku obrony w brzmieniu ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r.”, (nie wskazując, której jednostki redakcyjnej tekstu – ustępu - dotyczy ten zarzut). Zarzut ten nie jest uzasadniony, gdy się uwzględni treść ust. 1 tego przepisu, stanowiącego jedynie, że w okresie między powołaniem pracownika do czynnej służby wojskowej a jej odbyciem stosunek pracy nie może być przez zakład pracy wypowiedziany ani rozwiązany. W ocenie Sądu Najwyższego okres po rozwiązaniu stosunku pracy w związku z powołaniem do odbycia zasadniczej służby wojskowej, a dniem określonym jako dzień rozpoczęcia tej służby, nie może być uznany za okres pracy, nie jest też okresem służby wojskowej, co trafnie ocenił Sąd Apelacyjny, powołując stanowisko judykatury.

Tym się kierując, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia, skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie obciążając wnioskodawcy – z uwagi na charakter sprawy - kosztami postępowania na podstawie art. 102 k.p.c.

O kosztach postępowania orzeczono uwzględniając taryfowe wynagrodzenie pełnomocnika zgodnie z § 15 ust. 2 oraz § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 2016 r., poz. 1715 ze zm.).